

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN
ELNÖKI BIZOTTSÁG



HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES
HUNGARIAN SCIENCE ABROAD
PRESIDENTIAL COMMITTEE

Tisztelt Olvasóink!

Felhívások rovatunkban idei ösztöndíjak meghirdetéséről és az év későbbi időszakára tervezett tudományos rendezvényekről olvashatnak – jelöl az élénkítő szervező tevékenységnek.

A pályázati felhívások között találják az MTA Domus-programjának, Bolyai János Kutatási Ösztöndíjának és az Akadémiához kötődő Erdély Öröksége Alapítványnak a felhívásait is.

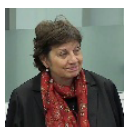
E havi lapszámunkban is számos kötet, időszaki kiadvány, tanulmány és interjú megjelenéséről van lehetőségünk beszámolni.

Kocsis Károly elnök

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG
HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

2. oldal

ELISMERÉSEK, DÍJAK



Kroó György-díjat kapott **Grabócz Márta** zenetörténész, a Strasbourgi Egyetem professor emeritája, az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)



Pro Meritis Interfacultatis-díjat kapott **Juhász György**, a neveléstudományok doktora, a Selye János Egyetem rektora, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)



Fölkerült a világhálóra az **MTA romániai testületi és köztestületi tagjainak jelentős publikációiból** összeállított tavalyi utolsó negyedévi szemle.

[Bővebben:](#)

KUTATÁSOK



A **szlovákiai magyarok identitásáról**, a szlovákokhoz fűződő kapcsolataik pszichológiai jellemzőiről készült kutatás eredményeiről olvashatnak a világhálón.

[Bővebben:](#)



Ősi apai és anyai leszármazási vonalakat vizsgáltak **Székelyföldön** a székelyekhez földrajzilag vagy történetileg kapcsolódó modern és ősi populációk összefüggésében.

[Bővebben:](#)



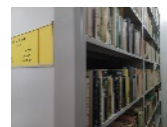
Elérhetővé váltak **Szlovákia településeinek etnikai és felekezeti adatai** (1870-2021) a TK Kisebbségkutató Intézet honlapján.

[Bővebben:](#)



Az Erdélystat.ro portál olyan **erdélyi magyarok demográfiai, társadalmi és migrációs jellemzőit** vizsgálta, akik huzamos ideje, legalább egy éve külföldön tartózkodtak.

[Bővebben:](#)



A **Nagyjaink könyvei** című projekt keretében gazdag gyűjteményekkel bővült a **Bibliotheca Hungarica**, a Fórum Kisebbségkutató Intézet kutatókönyvtárának állománya.

[Bővebben:](#)



Folyamatosan újul és bővül a **Kárpátaljai Tudományos Adatbank**.

[Bővebben:](#)

SZERVEZETI HÍREK



Együttműködési megállapodást kötött az **Erdélyi Múzeum-Egyesület** és a **Digitális Örökség Nemzeti Laboratóriuma**.

[Bővebben:](#)

PUBLIKÁCIÓK



Szombathelyen jelent meg **Gömöri György Magyar vándorok Angliában 1572-1750** című kötete.

[Bővebben:](#)



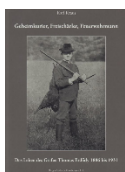
MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG
HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

3. oldal



Zágrábban jelent meg **Molnár Antal** *Zagrebačka biskupija i osmanska Slavonija u 17. stoljeću* című kötete.

[Bővebben:](#)



Ausztriában jelent meg **Karl Kraus** *Geheimkurir, Freischärler, Feuerwehrmann. Das Leben des Grafen Thomas Erdödy 1886 bis 1931* című kötete.

[Bővebben:](#)



Kolozsváron jelent meg **A magyar kisebbségek 100 éve** című konferenciakötet. Összeállította **Romsics Ignác**, szerkesztette **Kovács Kiss Gyöngy**, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)



Megjelentek a kolozsvári Scientia Kiadó új kötetei:



Popa-Müller Izolda: Ábrázoló geometria. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)



Intermedial encounters / Intermediális találkozások. Szerkesztette **Blos-Jáni Melinda** külső köztestületi tag et al.

[Bővebben:](#)



Szuszámi Zsuzsanna A művészeti útkeresés változatai a romániai magyar időségi sajtóban (1965–1975).

[Bővebben:](#)



Bodó Barna: Egy más mellett. Esszék, tanulmányok. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)



A Kriterion Könyvkiadónál jelent meg **Balázs Ádám A legnagyobb székely.** Orbán Balázs élete és munkássága című monográfiája.

[Bővebben:](#)



Megjelentek a Kriza János Néprajzi Társaság új kötetei:



Keszeg Vilmos (külső köztestületi tag): **Belépni az emlékezetbe.** Emlékezési alakzatok és gyakorlatok. Tanulmányok.

[Bővebben:](#)



Nagy Ákos: Gazdasági és társadalmi változások egy nem kollektivizált marosszéki faluban.

[Bővebben:](#)



Jakab Albert Zsolt (külső köztestületi tag): **Piatra aceasta a fost așezată...** Locurile memoriei din Cluj (1440–2022).

[Bővebben:](#)



Jakab Albert Zsolt: Constituirea memoriei și practici comemorative. Reprezentări ale memoriei culturale la Cluj

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG
HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

4. oldal



Kolozsváron jelent meg **Derzsi Júlia** *Delict și pedeapsă. Justiție penală în orașele săsești din Transilvania în secolul al XVI-lea* című kötete.

[Bővebben:](#)



Megjelent az **Identitás- és támogatáspolitikák, kulturális fogyasztás és médiahasználat: Interdiszciplináris tanulmányok a szlovákiai magyar kulturális mezőről** című tanulmánykötet Somorján. Szerkesztette **Mrva Marianna**.

[Bővebben:](#)



Megjelent és letölthető a világhálóról **A szlovákiai népszámlálás eredményei** című kiadvány.

[Bővebben:](#)



Megjelent és letölthető a világhálóról a **Magyar Tudomány februári** tematikus száma A mai magyar tanárképzés helyzete és problémái címmel. Szerkesztette **Bárdos Jenő**.

[Bővebben:](#)



Új tudományos folyóirat, az **Acta Academiae Beregsiensis, Philologica** első két lapszáma jelent meg a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán. Főszerkesztő **Beregszászi Anikó**, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)



Megjelent az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság **Műszaki Szemle folyóiratának 2022/83. száma**.

[Bővebben:](#)



Megjelent a kolozsvári **Korunk februári** tematikus száma Színpadi képek címmel.

[Bővebben:](#)



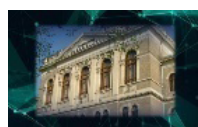
Megjelent az **Erdélyi Múzeum**. Az Erdélyi Múzeum-Egyesület bölcsészettudományi és társadalomtudományi folyóirata **2022/4. száma**. Szerkesztette **Veres Károly**, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)



Megjelent a vajdasági **Híd** folyóirat **2022/9. száma**. Főszerkesztő: **Berényi Emőke**.

[Bővebben:](#)



Megjelent **Fekete Szilveszter** et al. **Factors Influencing Public Higher Education Institutions' Performance Reporting in the Romanian Context** című tanulmánya. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)



A World Journal of Microbiology and Biotechnology folyóiratban jelent meg a **Kinetic characterization of a new phenol degrading Acinetobacter townieri strain isolated from landfill leachate treating bioreactor** című

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG
 HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

5 oldal

tanulmány. Szerzői a Sapientia EMTE kutatói: **Szilveszter Szabolcs**, az MTA köztestületének külső tagja et al.

[Bővebben:](#)



Megjelent **Sándor József** *On logarithm of circular and hyperbolic functions and*

bounds for exp (+- x^2) című tanulmánya az Acta Universitatis Sapientiae –Mathematica című folyóiratban. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)



Az MTA **KAB** honlapján további *tanulmányokról* tájékozódhatnak, amelyet társszerzőként *erdélyi magyar kutatók* is jegyeznek.

[Bővebben:](#)



Megjelent és elolvasható a világhálón **Bodó Julianna** *A nők szerepe a székelyföldi munkamigráció társadalmi*

folyamatában című tanulmánya a Pro Scientia Ruralis folyóiratban. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)



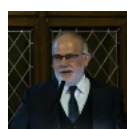
A somorjai Fórum Kisebbség-kutató Intézet szakmai támogatásával elkészült a *Ha elmentem a dóm kapuja előtt* című ötvenperces dokumentumfilm az 1918/19-es impériumváltás kassai eseményeiről. Rendezte **Laczkó Sándor**.

[Bővebben:](#)



Megtekinthetik a világhálón a **Bányai Éva** irodalomtörténésszel, a Bukaresti Egyetem professzorával, az MTA köztestületének külső tagjával készült *televíziós műsort*.

[Bővebben:](#)



Megtekinthetik a világhálón **Benedek József** geográfusnak, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem professzorának, az MTA külső tagjának a *székfoglaló előadását* a Szent István Tudományos Akadémián.

[Bővebben:](#)



Interjút olvashatnak el a világhálón **Salát Levente** politológus professzorral, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem dékánhelyettesével, az MTA külső tagjával.

[Bővebben:](#)

[Bővebben:](#)



Interjút olvashatnak el a világhálón **Novák Csaba Zoltán** történésszel, a kolozsvári Nemzeti Kisebbségkutató Intézet új igazgatójával, az MTA köztestületének külső tagjával.

[Bővebben:](#)



A komáromi Selye János Egyetemről olvashatnak el *interjút* a világhálón **Juhász György** kémikussal, az egyetem rektorával, az MTA köztestületének külső tagjával.

[Bővebben:](#)



MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG
HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

6. oldal



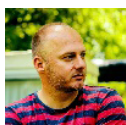
Portréinterjút hallgathatnak meg a világhálón **Simon Attila** történésszel, a somorjai Fórum Kisebbségkutató Intézet igazgatójával, a Selye János Egyetem tanszékvezető docensével, az MTA külső tagjával.

[Bővebben:](#)



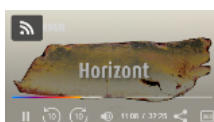
Interjút olvashatnak el a világhálón **Misad Katalin** nyelvészrel, a pozsonyi Comenius Egyetem tanszékvezető docensével.

[Bővebben:](#)



A vajdasági magyarság lélekszámának csökkenéséről olvashatnak el **interjút** a világhálón **Badis Róbert** szociológussal, az Identitás Kisebbségkutató Műhely elnökével.

[Bővebben:](#)



Beszélgetést hallgathatnak meg a világhálón **Kovács Attila** történésszel, a muravidéki Etnikai Kutatóintézet csoportvezetőjével, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának tagjával a tudományos kutatómunkáról.

[Bővebben:](#)

RENDEZVÉNYEK



Január 17-én Eszéken tartott előadást **Nyári Denisz** történész, az eszéki J. J. Strossmayer Egyetem docense **Magyarellenés tüntetések Eszéken 1895-től kezdve**, avagy az Eszéki

Magyarok Társaságának kontextusa az Osztrák-Magyar Monarchia időszakában címmel.

[Bővebben:](#)



Az MTA KAB TudományKöz sorozatában online élettudományi kerekasztal-beszélgetést rendeztek január 18-án **A szenvedélyektől a kiégésig** címmel.

[Bővebben:](#)



Január 21-én Marosvásárhelyen előadást tartott **Pokorny László** farmako-botanikus, kórházigazgató, az MTA köztestületének külső tagja **Négy évszak gyógynövényei a Maros mentén** címmel.

[Bővebben:](#)



A Kolozsvári Magyar Történeti Intézet január 25-én **Utazó konferencia** néven sorozatot indított.

[Bővebben:](#)



Január 26-án **Kótyuk István** tanszékalapító nyelvész **tiszteletére emlékkonferenciát** rendeztek Beregszászban.

[Bővebben:](#)



Médiatektúra. Az érzékelés érzékelése címmel tartott online előadást január 26-án az MTA KAB Artes Liberales sorozata keretében **Ármeán Otília** kommunikációkutató, a Sapientia EMTE adjunktusa, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)



MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG
HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

7. oldal



Január 26-án Kolozsváron tartott előadást **Oborni Teréz** történész, az Eötvös Loránd Tudományegyetem docense a Korunk Akadémia Fejezetek a magyar történelemből sorozata keretében, **A fiúk öröksége. Habsburg–Szapolyai-küzdelmek a Magyar Királyságért (1559–1570/71)** címmel.

[Bővebben:](#)



Ünnepi **tudományos ülés**szakot rendeztek Nagyváradon január 27-én **Dutka Ákos tiszteletére.**

[Bővebben:](#)



Január 27-én a **holokauszt emléknapja** alkalmából tartott előadást Komáromban **L. Juhász Ilona** etnográfus, a Fórum Kisebbségkutató Intézet Etnológiai Központjának kutatója, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)



Február 1-jén Bécsben tartott előadást **Szilágyi Márton** irodalomtörténész, az Eötvös Loránd Tudományegyetem tanszékvezető professzora **Wie konnte Sándor Petőfi der erfolgreichste ungarische Dichter sein?** címmel.

[Bővebben:](#)



Február 5-én Bécsben tartott előadást **János Mihály** művészettörténész, a Székely Nemzeti Múzeum nyugalmazott főmuzeológusa **A Szent László-legenda falképei a középkori Magyar Királyság templomaiban** címmel.

[Bővebben:](#)



Február 6-án 4. alkalommal szervezte meg az MTA Kolozsvári Akadémiai Bizottsága a **KÉSZLETT** online színházi műhelykonferenciát, amelyen előadást tartott **Keszeg Vilmos** néprajzkutató, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem emeritus professzora és **Virginás Andrea** médiakutató, a Sapientia EMTE docense, az MTA köztestületének külső tagjai **A nevetéskultúra változatai Romániában** (integrált, ellen-, fogyasztói kultúra), illetve **(Színész)nők sztárszerepben?** Filmpéldák és teatralitás címmel.

[Bővebben:](#)



Február 7-én a **NYC MedTech** **professzionális platform** mutatkozott be a New York-i Magyar Tudományos Társaságnál, amely az élettudományok, a biotechnológia, az eszköz- és gyógyszeripar szereplőit hozza össze.

[Bővebben:](#)



Február 14-én előadást tartott Zürichben **Moravánszky Ákos** építészettörténész, a zürichi Eidgenössische Technische Hochschule emeritus professzora **Zsákmányolt kövektől a körforgásos gazdaságig** – az építőanyagok újrafelhasználása címmel.

[Bővebben:](#)

A TUDOMÁNYSZOLGÁLATÁBAN



96 éves korában **elhunyt Kisvarsányi Géza** geológus, a Missouri Állami Egyetem nyugdíjas professzora, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)



MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG
HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

8. oldal



Életének 87. évében **elhunyt Kozma Dezső** irodalomtörténész, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem volt rektorhelyettese, a Partiumi Keresztény Egyetem volt dékánja, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

ÉVFORDULÓK, TUDOMÁNYTÖRTÉNET



Brassóban született 525 esztendeje **Honterus, Johannes** erdélyi szász humanista, **geográfus**. Ő készítette el Dél-Erdély első részletes térképét, majd fába metszette az első, modern szemléletű áttekinthető égbolt-térképet.

[Bővebben:](#)



A szepességi Késmárkon született 255 éve **Genersich Sámuel** **botanikus**, orvos, A cipszer flóra jegyzéke... alapvető botanikai mű szerzője.

[Bővebben:](#)



A dél-erdélyi Vízaknán született 225 éve **Szász Károly** **matematikus**, polihisztor, a nagyenyedi, később a marosvásárhelyi kollégium tanára.

[Bővebben:](#)



A felvidéki Losoncon született 210 évvel ezelőtt **Doleschall Gábor** **orvos**, botanikus, az első magyar növényélettani munka szerzője.

[Bővebben:](#)



205 éve, a felvidéki Toporcon született a kémia tudományában is kiemelkedő eredményeket elért **Görgy Artúr** **vegyszerész**, honvédtábornok.

[Bővebben:](#)



Ugyanebben az évben látta meg a napvilágot **Miller Albert** **bányamérnök**, a selmecebányai, később a leobeni akadémia tanára.

[Bővebben:](#)



175 éve született **Weinek László** **csillagász**, a prágai Károly Egyetem professzora, a csillagvizsgáló igazgatója, akadémikus.

[Bővebben:](#)



Máramarosszigeten született kerek 150 évvel ezelőtt **Dolezalek Frigyes** (Friedrich) magyar származású német **vegyésszmérnök**, elektromérnök, a charlottenburgi műszaki főiskola intézetalapító professzora.

[Bővebben:](#)



A vajdasági Versecen született szintén 150 esztendeje **Bernátsky Jenő** **botanikus**, a budapesti egyetem magántanára, az egyetemi Mezőgazdasági Gombászati Állomás alapító igazgatója.

[Bővebben:](#)



A dél-bácskai Ópalánkán született 135 évvel ezelőtt **Fugulyán Katalin** **szemészorvos**, a kolozsvári egyetem professzora.

[Bővebben:](#)



A felvidéki Nagybábon született 130 évvel ezelőtt **Deseő Dezső** **orvosprofesszor**, a Műegyetem dékánja.

[Bővebben:](#)



MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG
HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

9. oldal



A kárpátaljai Csapon született szintén 130 évvel ezelőtt **Juhász Kálmán János** (Juhász, Kalman John de) **gépészmérnök**, a State College, Pennsylvania professzora.

[Bővebben:](#)



Ugyanebben az esztendőben Marosvásárhelyen született **Hints Elek orvos**, orvostörténész, a budapesti egyetem professzora.

[Bővebben:](#)



Szintén 130 éve született a felvidéki Nagyszalotnán **Bittera Gyula gyógynövénykutató**, ornitológus, a kaposvári illóolaj- és vegyészeti gyár, a budapesti illóolajgyár és a tihanyi levendulás megalapítója, a Gyógynövénykutató Intézet kutatója.

[Bővebben:](#)



125 esztendeje született **Surányi-Unger Tivadar közgazdász**, jogász, a Göttingeni Egyetem tanszékvezető professzora, akadémikus.

[Bővebben:](#)



Szintén 125 évvel ezelőtt látta meg a napvilágot **Szilárd Leó** magyar származású amerikai **fizikus**, biológus, a Chicagói Egyetem professzora, a biofizika „atyja”.

[Bővebben:](#)



120 évvel ezelőtt született **Brunauer István**, magyar származású amerikai **kémikus**, a Potsdam Clarkson

Egyetem tanszékvezető professzora.

[Bővebben:](#)



A dél-bácskai Ósóvén született 115 évvel ezelőtt **Kádár László földrajztudós** professzor, a debreceni tudományegyetem rektora.

[Bővebben:](#)



Zentán született ugyanebben az évben **Gallé László biológus**, zuzmókutató, a Móra Ferenc Múzeum tudományos munkatársa a magyar zuzmócönológia megteremtője.

[Bővebben:](#)



Kerek 100 éve született Nagyváradon **Szabolcsi Gertrúd Anna** (Straub F. Brunóné) **biokémikus**, az MTA Szegedi Biológiai Központjának kutatóprofesszora, akadémikus.

[Bővebben:](#)



Zágrábban született 105 éve **Timár Lajos botanikus**, a szegedi egyetem tudományos kutatója, kandidátus.

[Bővebben:](#)

FELHÍVÁSOK



Megjelentek az MTA **Domus-programjának** idei tavaszi magyarországi és szülőföldi **pályázati felhívásai**, az alkotói ösztöndíjpályázatok, valamint az intézményműködésre és kiadványok megjelentetésére kiírt támogatási felhívások.

A beadási határidő: március 13.

[Bővebben:](#)



MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG
HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

10. oldal



Megjelent az MTA **Bolyai János Kutatási Ösztöndíjának** pályázati felhívása.

A pályázási határidő: március 10.

[Bővebben:](#)



A **Fulbright Hungary** meghirdette idei ösztöndíjpályázatait. A posztgraduális és a Humphrey ösztöndíjak pályázási határideje május 15., az oktatói és kutatói ösztöndíjaké pedig október 16.

[Bővebben:](#)



A Külgazdasági és Külügyminisztérium **Márton Áron-ösztöndíjpályázat**ot hirdet külföldi magyar fiatalok tudományos-kutatói tevékenységének támogatására. A pályázási határidő: február 21.

[Bővebben:](#)



Az **Erdélyi Örökség Alapítvány pályázat**ot hirdet Erdély történelmével, Erdélynek a magyarság történetében betöltött szerepével, történeti hagyományainak feltárásával foglalkozó kutatók számára. A pályázási határidő: március 17.

[Bővebben:](#)



Az Amerikai Magyar Akadémikusok Társasága idén is meghirdeti az **AMAT Young Investigator Award-ot** doktoranduszok és fiatal kutatók számára. A jelentkezési határidő: április 1.

[Bővebben:](#)



Meghosszabbították a jelentkezési határidőt a Kanadai Magyarságtudományi Társaság idei konferenciájára, amelyet Torontóban rendeznek meg **Reckonings and Re-Imagings: Hungary, Hungarians, and the Quest for Justice** címmel május 30. – június 1. között. A jelentkezési határidő: március 15.

[Bővebben:](#)



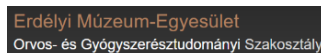
Március 13-án rendezik meg Budapesten **Csernicskó István** nyelvésznek, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Főiskola rektorának, az MTA külső tagjának **székfoglaló** előadását **Hogyan kreáljunk nyelveket? – A nyelvpolitika mint a nemzetépítés és identitáskonstrukció eszköze** címmel.

[Bővebben:](#)



Március 16-17-én 28. alkalommal rendezik meg Kolozsváron a **Fiatalkorú Műszakiak Tudományos Ülésszakát**. A jelentkezési határidő: február 20.

[Bővebben:](#)



Az **Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztálya** április 20-22. között Csíkszeredában rendezi meg **XXXI. Tudományos Ülésszakát**. A jelentkezési határidő: március 10.

[Bővebben:](#)



Április 21-én rendezi meg **7. konferenciáját** New Yorkban az **Amerikai Magyar Akadémikusok Társasága**.




MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG
HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

11. oldal

A jelentkezési határidő: február 28.

[Bővebben:](#)

 **VMAT** Április 22-én rendezik meg a
13. **Tudóstalálkozót** Újvidéken
a **Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács**.
A jelentkezési határidő: március 15.


[Bővebben:](#)

 **SAPIENTIA ERDÉLYI MAGYAR TUDOMÁNYEGYETEM JOG SZAK**

Május 12–13. között rendezik meg a Hargita megyei Borospatakán a **VIII. erdélyi Jogászgűlést**.

A jelentkezési határidő: március 31.

[Bővebben:](#)

 **EMT** Június 8–11. között rendezik meg Csíksomlyón a **XXVII. Nemzetközi Építéstudományi Konferenciát**.
A jelentkezési határidő: május 5.

[Bővebben:](#)



Kutatásszemléleti, -módszertani és -történeti összefüggések a magyar néprajztudományban címmel rendeznek konferenciát Kolozsváron október 5–7. között.

A jelentkezési határidő: május 10.

[Bővebben:](#)

 **SAPIENTIA ERDÉLYI MAGYAR TUDOMÁNYEGYETEM JOG SZAK**

Október 13-án Kolozsváron megrendezik a **III. Bűnügytörténeti Konferenciát**.

A jelentkezési határidő: április 15.

[Bővebben:](#)

 **SAPIENTIA ERDÉLYI MAGYAR TUDOMÁNYEGYETEM JOG SZAK**



A szerződési jog aktuális problémái – Grosschmid 85 címmel polgári jogi konferenciát rendeznek Kolozsváron a 85 éve elhunyt Grosschmid Béni emlékére Kolozsváron november 16-17-én.
A jelentkezési határidő: április 17.

[Bővebben:](#)



November 17-18-án a Regensburgi Egyetem Magyar Intézete német/angol nyelvű konferenciát rendez **Magyarországi, jugoszlávai és csehszlovákiai emigráció, 1945–1989** címmel.

A jelentkezési határidő: április 30.

[Bővebben:](#)



MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG
HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

12. oldal

*MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság hírlevele
2023/2. szám*

*Felelős kiadó: Kocsis Károly elnök
Szerkesztő: Kálóczy Katalin*

*1112 Budapest, Budaörsi út 45.
mtkhirlevel@titkarsag.mta.hu*

A hírlevél korábbi számai megtekinthetők
[az MTA honlapján.](#)



MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN
ELNÖKI BIZOTTSÁG



HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES

HUNGARIAN SCIENCE ABROAD
PRESIDENTIAL COMMITTEE

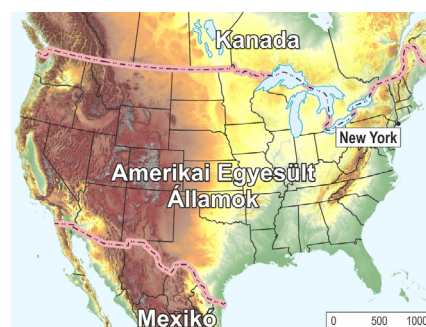
KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK



Buzsáki György

(Kaposvár, 1949. november 24.)

a Magyar Tudományos Akadémia
külső tagja



György Buzsáki was born in Kaposvár, Hungary on 24 November 1949. He spent his early years in Siófok, then the family moved to Pécs, where he attended the Széchenyi István Grammar School. As he writes he wanted to become an electrical engineer. “As a young radio ham my goal was to establish effective Earth–Moon–Earth radio communication; but, given the expense of studying in a different city (the Engineering School was in Budapest), my parents asked me to choose between Law School and Medical School. While listening to a physiology class about feedback control in the brain in medical school, I found my future. The professor of that lecture, Endre Grastyán, became my future mentor and friend. Endre was the smartest and most generous person I have ever met. It is interesting and typical how an early ‘imprinting’ by charismatic individuals can shape young people’s minds in both science and other walks of life and determine their

Buzsáki György Kaposváron született 1949. november 24-én. Gyermekkorát Siófokon töltötte, majd a család Pécsre költözött, s a Széchenyi István Gimnáziumban érettségizett. Mint maga több helyen megírta, villamosmérnök szeretett volna lenni. „Fiatal rádióamatőrként az volt a célom, hogy létrehozzak egy hatékony Föld – Hold – Föld rádiókommunikációt; de mivel egy másik városban (műszaki egyetem csak Budapesten volt) továbbtanulni túl sokba került volna, a szüleim arra kértek, hogy válasszak a jogi és az orvosi egyetem között. Egy élettani előadást hallgattam az agyi visszacsatolás működéséről, amikor úgy éreztem, rátaláltam a jövőmre. Az előadó professzor, Grastyán Endre lett a mentorom és a barátom. Endre volt a legokosabb és legnagyobbelkűbb ember, akivel valaha találkoztam. Érdekes és tipikus is, milyen mély benyomást gyakorol egy fiatal elméjére a korai találkozás egy karizmatikus egyéniséggel, mind a tudomány, mind az élet más területein, meghatározva

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

14. oldal

career choices and goals.” He obtained an MD degree from the University of Pécs, Hungary in 1974, followed by his Candidate of Science (~PhD) degree from the Hungarian Academy of Sciences in 1984.

Following postdoctoral fellowships with Eduardo Eidelberg at University of Texas, in San Antonio, Texas and Cornelius Vanderwolf (a student of D. O. Hebb) at the University of Western Ontario, Canada, he returned to Pécs as an Assistant/Associate Professor in Physiology; at that time he was also a visiting scholar in Anders Björklund’s lab at the University of Lund, Sweden, and the Nenski Institute, Warsaw, Poland. In 1986, he became a J. D. French Foundation Fellow and subsequently an Associate Professor-in-residence at the University of California at San Diego, a rewarding and fruitful collaborative epoch with Fred Gage. After spending 20 years at Rutgers University, as Professor and Board of Governors Professor, he moved to New York University where he is currently a Biggs Professor of Neuroscience and Physiology. He is Mentoring Champion – in the Buzsáki Lab currently more than 20 young researchers – graduate, postgraduate, MD-PhD fellows and residents – are working and they speak 10-15 different languages, Hungarian included.

His primary interests are brain oscillations, sleep, memory and associated diseases. His main focus is ‘neural syntax’ – how the segmentation of neural information is organized by the numerous brain rhythms to support cognitive functions. He has been a technical innovator, developing methods for recording activity at multiple points

pályaválasztásukat és céljaikat.” 1974-ben diplomázott a Pécsi Orvostudományi Egyetemen, 1984-ben kandidátusi (PhD) fokozatot szerzett a Magyar Tudományos Akadémián.

Posztdoktori ösztöndíjas volt a Texasi Egyetemen Eudardo Eidelbergnél a texasi San Antonioban, majd Cornelius Vanderwolfnál (D. O. Hebb tanítványánál) a kanadai Nyugat-Ontario Egyetemen. Visszatért Pécsre, docens lett az Élettani Intézetben. Emellett vendégkutató volt a Lundi Egyetemen Anders Björklund laboratóriumában és a varsói Nenski Intézetben is. 1986-ban megkapta a J. D. Foundation ösztöndíját, 1986-90-ben San Diegóban dolgozott a Kalifornia Egyetemen, két évig ösztöndíjasként, majd az Idegtudományi Intézet docenseként, ahol gyümölcsöző volt az együttműködése Fred Gage-dzsel. Több mint 20 évet töltött el vezető professorként a Rutgers Egyetemen, 2012-ben váltott, azóta a New York-i Egyetemen dolgozik, jelenleg kiemelt Biggs professzor az egyetem idegtudományi, élettani és neurológiai intézeteiben. Mentorbajnok, a Buzsáki Laboratóriumban jelenleg húszegynéhány fiatal kutató dolgozik, hallgatók, MD- és PhD-ösztöndíjasok, illetve rezidensek. 10-15 különböző nyelvet – köztük a magyart – beszélnek anyanyelvként. A munka nyelve természetesen az angol.

Fő kutatási területei az agyi oszcillációk, az alvás, az emlékezés és a hozzájuk kapcsolódó betegségek. A középpontban az idegi szintaxis áll – hogyan szervezi a számtalan agyi ritmus az idegi információk szegmentációját, így támogatva a kognitív funkciókat. Műszaki innovátor is, több módszert dolgozott ki, amelyekkel sok ponton

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

15. oldal

within circuits of nerve cells in awake, behaving animals. Particularly significant have been his direct observations and rigorous theoretical models of rhythmic activity, and his description of ways in which the dynamic characteristics of brain circuits might contribute to higher cognitive functions.

He is the author/co-author of more than 450 publications. The book *Rhythms of the Brain* was published in 2006 and *The Brain from Inside Out* in 2019. He is among the top 0.1% most-cited neuroscientists. He has given several distinguished lectures and been keynote speaker all over the world. In 2019, at the 50th conference of the Society for Neuroscience in Chicago more than 7000 people were listening to his lecture. He sits on the editorial boards of several leading neuroscience journals, including *Science* (2011-), *Neuron* (2001-), *Journal of Neurophysiology* (2004-), *Reviews in the Neurosciences* (2001-), *Hippocampus* (1993-), *Brain Structure and Function* (2008-), *Translational Neuroscience* (2010-), *The Talamus* (2001-).

He is a member of the National Academy of Sciences, USA (2017), Fellow of the American Association for the Advancement of Science (AAAS, 2004), Member of *Academia Europaea* (2012). He is *honoris causa* at *Université Aix-Marseille*, France, *University of Pécs* (2017) and *University of Kaposvár*, Hungary (2016).

His honors and recognitions include *The Board of Trustees Award for Excellence in Research*, *Rutgers University* (1995), *The Pierre Gloor Award*, *American Clinical Neurophysiology Society* (1997), *Fogarty International Senior*

lehet rögzíteni az éber állapotban viselkedő állatok idegsejtjeinek áramköreibenzajlótevékenységeket. Igen jelentős a ritmikus tevékenységek közvetlen megfigyelése és elméleti modellezése, illetve annak leírása, hogyan serkentetik/gátolhatják az agyi áramkörök dinamikus jellemzői a magasabb szintű kognitív funkciókat.

Több mint 450 publikáció szerzője/társ szerzője. *Rhythms of the Brain* című könyve 2006-ban, a *The Brain from Inside Out* 2019-ben jelent meg. Tudományterülete legtöbbször idézett kutatóinak 0.1%-ába tartozik. Számos felkért kiemelt és plenáris előadást tartott szerte a világon. 2019-ben Chicagóban az Idegtudományi Társaság 50. konferenciáján hétezeren hallgatták meg az előadását. Több vezető idegtudományi szakfolyóirat szerkesztőbizottsági tagja, köztük van a *Science* (2011-), a *Neuron* (2001-) a *Journal of Neurophysiology* (2004-), a *Reviews in the Neurosciences* (2001-), a *Hippocampus* (1993-), a *Brain Structure and Function* (2008-), a *Translational Neuroscience* (2010-) és a *The Talamus* (2001-).

Tagja az *Amerikai Tudományos Akadémiának* (2017), az *Amerikai Társaság a Tudomány Fejlődéséért-nek* (AAAS, 2004), az *Academia Europaea-nak* (2012). *Honoris causa* az *Université Aix-Marseille-en*, a *Pécsi Tudományegyetemen* (2017) és a *Kaposvári Egyetemen* (2016).

Kitüntetései és elismerései között szerepel a *The Board of Trustees Award for Excellence in Research*, *Rutgers University* (1995), *The Pierre Gloor Award*, *American Clinical Neurophysiology Society* (1997), a *Fogarty International Senior Fellow*, *National Institute of Health* (2000), a

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

16. oldal

Fellow, National Institute of Health (2000), Krieg Cortical Discoverer Award, The Cajal Club, American Association of Anatomists (2001), Distinguished Scholarship, Rutgers University (2006); College de France Distinguished Professor, Paris, France (2008, 2019); Henry Neufeld Memorial Award 2008 (BFS Israel), ISI (International Statistical Institute) Highly Cited (top 250 most cited neuroscientists, 2005, 2016). In 2011 György Buzsáki, together with Péter Somogyi and Tamás Freund, were the first to receive The Brain Prize of the Lundbeck Foundation “For their wide-ranging, technically and conceptually brilliant research on the functional organization of neuronal circuits in the cerebral cortex, especially in the hippocampus, a region that is crucial for certain forms of memory.”

In 2011 he was awarded the Hungarian Cross of Merit and in 2017 the Dennis Gabor Award. In 2020 he was recipient of the Ralph W. Gerard Prize in Neuroscience, the highest honor of the Society for Neuroscience and in 2022 Goldman-Rakic Prize for Outstanding Achievement in Cognitive Neuroscience.

In 2001 he was elected external member of the Hungarian Academy of Sciences in the Section of Biological Sciences.

We asked three questions to Professor György Buzsáki. The questions and his short answers follow.

1. Hungary is very proud of its „grey matter”, the scientific performance is considered one of the

Krieg Cortical Discoverer Award, The Cajal Club, American Association of Anatomists (2001), Distinguished Scholarship, Rutgers University (2006); College de France Distinguished Professor, Paris, France (2008, 2019); Henry Neufeld Memorial Award 2008 (BFS Israel), ISI (International Statistical Institute) Highly Cited (250 legtöbbet idézett idegtudós 2005, 2016).

2011-ben Buzsáki György, Freund Tamás és Somogyi Péter elsőként kapta meg a Lundbeck Foundation Agy-díját „széles körű, mind elméleti, mind kísérletesen kiemelkedő színvonalú kutatásaiért, amelyek feltárták az agykéreg, különösen a tanulási és memóriafolyamatokban kulcsfontosságú hippocampusz ideghálózatainak szerveződését és működését”.

2011-ben megkapta a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztjét, 2017-ben Gábor Dénes-díjban részesült. 2020-ban megkapta az Idegtudományi Társaság legmagasabb kitüntetését, a Ralph W. Gerard Díjat, 2022-ben a Goldman-Rakic Díjat a kognitív idegtudomány területén elért kimagasló eredményeiért.

2001-ben a Magyar Tudományos Akadémia külső tagjává választották a Biológiai Tudományok Osztályában.

Három kérdést tettünk föl Buzsáki György professzor úrnak. A kérdéseket és a rövid válaszokat az alábbiakban közöljük.

1. Magyarország nagyon büszke a sűrűállományára, a tudományos teljesítmény az ország egyik legfontosabb eredményének számít. Hogyan ítéli meg Magyarországnak a 21. századi

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

17. oldal

country's most important results. How important do you think Hungary is in the scientific world of the 21st century?

György Buzsáki: Being humble is better than being proud. Hungarians certainly excel in many areas of sciences, including math, chemistry and neuroscience. In neuroscience, being a Hungarian is a passport to many elite institutions, thanks to the many great Hungarian brain scientists of the past and present. It is an often-cited joke that if you are working on inhibitory neurons and you do not have a Hungarian working in your lab, you will never succeed. There is a serious merit to this wisdom.

Brain science is the most important scientific direction of the 21st century. Brain problems place a much bigger burden on society than many other leading diseases combined. We are slowly discovering that understanding ourselves is perhaps a more important goal than going to the Moon.

2. A great number of excellent Hungarian scientists live and work outside Hungary. What do you think of your national and professional identity with reference to your scientific career?

György Buzsáki: Honestly, I do not think in these terms. A Hungarian is always a Hungarian. What really matters is how much an individual gives back to our beloved Hungary, independent where one lives. Obtaining a reputation anywhere in the world gains points to Hungary. I am confident that I offered more to Hungary by

tudomány világában betöltött szerepét?

Buzsáki György: Szerénynek lenni jobb, mint büszkének. A magyarok minden bizonnyal kiválóak sok tudományterületen, többek között a matematikában, a kémiában és az idegtudományokban. Az idegtudományok területén – a sok múltbeli és mai kiváló magyar agytudósnak köszönhetően – magyarnak lenni útleveél sok elit intézménybe. Sokszor elhangzik az a vicc, hogy ha gátló neuronokkal foglalkozol, és a laboratóriumodban nem dolgozik egy magyar sem, sohasem leszel sikeres.

Az agytudomány a 21. század legfontosabb tudománya. Az agyi problémák sokkal nagyobb terhet jelentenek a társadalom számára, mint sok más súlyos betegség együttesen. A társadalom lassacskán felfedezi, hogy megérteni önmagunkat talán fontosabb célkitűzés, mint eljutni a Holdra.

2. Sok magyar tudós él és dolgozik Magyarország határain kívül. Milyen összefüggést lát nemzeti/etnikai hovatartozása és tudományos pályafutása között?

Buzsáki György: Őszintén szólva, nem szoktam ezen gondolkodni. Egy magyar mindig magyar. Az számít, hogy az egyén – függetlenül attól, hogy hol él – mit tud visszaadni szeretett Magyarországnak. Ha bárhol a világon hírnevet szerünk, az Magyarországnak is eredmény. Biztos vagyok abban, hogy többet tudok nyújtani Magyarországnak így, hogy az USA-ban dolgozom, mint ha Magyarországon maradtam volna. Sokkal több magyarnak tudtam

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

18. oldal

working in the US than if I stayed in Hungary. I secured postdoctoral fellowships and student scholarships to more Hungarians than I could ever do by being a professor in Hungary.

3. We live in a changing world facing problems unknown earlier. Which areas of research can meet the most urgent demands of our days?

György Buzsáki: China's response is AI (artificial intelligence). So should I care? Science is serendipity. Predicting the future is difficult. Professional futurologists are always wrong. They predicted flying cars, interstellar travels and cure for cancer a few decades ago but did not predict the internet, chess playing machines or the fMRI. Small nations like Hungary with limited resources should not follow bandwagon slogans but support those rare individuals who are capable of big discoveries, independent of the discipline. Science is made by scientists not policy makers.

Contact

New York University
Neuroscience Institute
Langone Medical Center
435 East 30th Street, 13th floor
New York, NY 10016
Tel: 646-501-4523;
Fax: 646-501-4529
E-mail: Gyorgy.Buzsaki@nyulangone.org
Web: <https://buzsakilab.com/wp/buzsaki/>

ösztöndíjat és posztdoktori ösztöndíjat biztosítani, mint ha Magyarországon lennék professzor.

3. Változó világunkban korábban ismeretlen problémákkal szembesülünk. Véleménye szerint melyik tudományterület kutatásai adhatnak leginkább választ korunk legégetőbb kérdéseire?

Buzsáki György: Kína válasza a MI (mesterséges intelligencia). És akkor mi van? A tudomány véletlen felfedezések sorozata. A jövőt megjósolni nehéz. A hivatásos futurologusok mindig tévednek. Évtizedekkel ezelőtt megjósolták a repülő autót, a csillagközi utazásokat és a rák gyógyítását, de nem látták előre az internetet, a sakkgépeket vagy az fMRI-t. Az olyan kis országoknak, mint Magyarország, nem szabad a húzó szlogeneket követni. Inkább azt a néhány embert kell támogatni, akik – tudományterülettől függetlenül – képesek a nagy felfedezésekre. A tudományt nem a politikusok csinálják, hanem a tudósok.

Kapcsolat

New York University
Neuroscience Institute
Langone Medical Center
435 East 30th Street, 13th floor
New York, NY 10016
Tel.: 646-501-4523;
Fax: 646-501-4529
E-mail: Gyorgy.Buzsaki@nyulangone.org
Honlap: <https://buzsakilab.com/wp/buzsaki/>